

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ЦЕНЕ ЗА СРЕШТУ:
 НА ГОДИНУ 24 ДИНА, НА ПО ГОДИНЕ 12 ДИНА, НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИНА.
 ЗА ОСТАЛЕ СЕМЉЕ НА ВАЛАНСКОМ ПОЛТОТОК.
 НА ГОДИНУ 30 ФРАНКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.
 ЗА АУСТРО-УГАРСКИ:
 НА ГОДИНУ 15 ФР. У ВАШ., НА ПО ГОД. 8 Ф. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 Ф.
 ЗА СВЕ ОСТАЛЕ ГРНАВЕ:
 НА ГОДИНУ 36 ФРАН., НА ПО ГОДИНЕ 18 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
 УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТОМ, СУБОТОМ И НЕДЕЉОМ
 НА ЦЕЛОМ ТАВАКУ
 УРЕДИШТВО ЈЕ И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЛ. Г. ТОМЕ АНДРЕЈЕВИЋА
 ОБИЉЕВ БЕНАК

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
 ПРВИ ПУТ 12 ДИНА ПАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКИ ПУТ 6 ПР.
 ЗА ПРИПОСЛАНО 50 ПАРА ДИНА. ОД РЕДА.
 Рукописи шаљу се уредништво, а претплата администрацији
 „СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“.
 УРГОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ. НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

Устанак на српском југо-западу

Од како су Кривошијани прешли у Црну Гору и од како је наша „мудра и родољубива влада“ овако славну победу одржала над — пушкама у Чачку, престало се говорити о устанку, не само у Кривошијама него и у Херцеговини. Аустро-угарске новине већ говоре о повлачењу војске из тих српских земаља, а барон Стева Јовановић растао се већ са својом храбром војском похвалним прогласом, каквим би се од прилике Бонапарта или барем Радечки обраћао својим несавадливим четама. Како се наш Цетињски дописник престао јављати, а из Херцеговине писмо могли добити непосредних вести, то смо и ми напустили одељак под горњим насловом те су и наши најжељнији читаоци морали већ престати мислити о „устанку на српском југо-западу“, надајући се можда, да ће досадањи устанак бити довољна лекција за аустројске политичаре, да ће Калија гледати да поправи погрешке својих предходника, те да ће се штедљивије и поштеније понашати према тамошњем српству, да се не би „моћна пријатељица“ наша за коју годину опет морала задуживати са 40—50 милиона ванредних трошкова за одржање својих српских покрајина.

Међу тим као да устанак није баш тако сасвим угушен, као што се наше добре комшије хвале и размећу. Дознајемо из поузданог извора, да је у Беолини један Србин очевцац, аустројски коморчија, који је тамо довезао неколико виших официра из Сарајева, причао ово: да је око Видова-дана био ужасан бој на граници Босне и Херцеговине између устаника и аустројске војске, да је у томе боју било 20 хиљада аустројске војске, да је, судећи по лешевима, у томе боју остала половина аустројске војске на бојноме пољу и да је бој трајао три четири дана. Највеће губитке претрпела је аустројска војска од изненадних и необично смелих ноћних нападаја устаничких. Са бојнога поља вратило се једва до 30 официра у своје гарнизоне, са осталом разбијеном и изнемоглом војском.

Ми ћемо чекати потврду те вести и са друге стране. Но изгледа по свему, да ће бити нешто у ствари. „П. Лојд“ има јуче допис из Дубровника, у коме се дописник тузи, како војска у Херцеговини љуто страда од болештина, највише од грозница, па да се и врућина појављује од кухних мочари још неууређене Перетве. Додаје да су бол-

нице пуне и препуне болесних војника. — Па, јадни не били, зашто не пуштате те војнике својим кућама, кад је устанак угушен, кад устаника нема више нигде? Тако нечовечно не би поступала јамачно ни аустројска војна управа са својом војском, кад би збиља била истина, да је устанак сатрвен. Очеvidно је да су они сядни болесници по болницама рањеници, оне врућнице што их тамане биће устаничке пушке, а оне хладне грознице што их ломе биће оштри ножеви устаничких јунака.

АУСТРИЈА И СРПСТВО

(У ОЧИ СРПСКОГ УСТАКА ПРОТИВ АУСТРИЈЕ)

(НАСТАВАК)

А што се Котора и Кривошија тиче то (веле) ако је Пестар Црне Горе био користан савезник Инглеске и Русије, Фрања од Аустрије био је још кориснији, јер много јачи и новији! Пред таквим полагањем права, као што рекох, и правда и образ и благодарност пронадоше. Аустрија доби све што затражи; новостечена слобода Бокеза збриса се; независна кнежевина морале се понова повући у своје горе и кршчеве; а рођена браћа, после тако другог растака сретно састављена, бише опет сјилом растављена. И све се ово учини да се засити грамзљивошћу једног човека — човека који је изгледао несретан све докледог је морао гледати око себе на шта што би се, било слободом, било старином, опрало његовој модерној тиранији. Ахав је, најзад, поудио Набобу* цену свог винограда; и Фрања од Аустрије доби то чисто аустројско задовољство што могаше опљачкати слабијег од себе, и што могаше удвигати слободу једног слободног народа, а све то да га некошта виједне батине и виједне крајцаре. — Диста, ако реч узурпација има икаквг смисла, онда је тешко видети на какво се запљасано дело може боље применити од аустројске посебине Дубровника, Котора и окупља што лаве скочише на оружје. Један стран човек који никаква друга оправдања није могао имати осим урођене му грамзљивости према туђем добру, и мржње према туђој слободи, дошао је и лично ове људе њихове земље — понављам — без икаквог права, било по наследству било по избору, и то земље део којих се, на основу старијих уговора, формално придружио држави сопственог јој племена. Ко хоће може говорити о „моралном ауторитету“ његовом из „Ареопага Јевропе“, али у оно време једва ако се и чула та фраза. Па и да је, опет дотично решење није то исто и право, а права ту никаква Аустројанац нема. Он влада у Далмацији по праву јачега и простом грубом силам. А то бива опет зато што се за једну страну Јадрије куд и камо може зна по за другу — хоћу рећи — што је неправде почивене бившим талијанским поданицима Аустрије нашле тако много саучешћа у свету, док неправде које се чине јужним Словенима налазе тако мало. — Међутим, у обојим земаљама влада је влада страног господара и у обојима је народ, предат туђању, неприродно откидан од своје рођене браће. Шта више, Црна Гора је била нешто више Јужној Далмацији по Пијемонт Ломбардији и Венецији. Пијемонт је, истина, успео да буде узор осталим талијанским државама — којој су оне тежике придружити али се — ни Ломбардија ни Венеција нису тако насилно

отргнуте од Пијемона као што су Котор и Кривошије од Црне Горе. Ломбардини је бар остао да гледа с надом на уједињење са Пијемонтом као дрбром државом од будућности, док се Бокез с тугом освртао на јединство с Црном Гором као добром државом од прошлости. Управа туђица на овој обали Јадрије у велико је достигла исту (бившу) управу на другој. У Далмацији, она је тешка, досадна, тупа, ненародна а, у случају отпора, просто бездушна. Било би неправдо рећи да је оно што и турска — имено: управа редовне и јавне напасти, али тако исто неправдо било би рећи да је била гора у Италији. Оно и биће можда две прте по којима ће се једна од друге разликовати. У Далмацији, на пример, аустројска владавина уживала је свакако ту повољну околност, што је имала поред себе нешто горе од себе — у виду турске владавине. Факт је бар да Дубровчани није нигда жељно да се трампи са братом му од Требиња. Па опет, док у једноставној Италији Аустрија није имала ослонца до у простим издајницима народа, у Далмацији — земљи мање више бојадисаном талијанштином — туђин господар могао је од времена на време налазити неке потпоре у завада словенској и талијанској живљи, и наслањати се, како-кад, на једног или на другог.

Али, диста, с овим изузетком аустројска управа је у обојим земаљама битно неправеднијег порекла; у обојима се карактерисала тим што, и кад није грубо утљетачка, опет никада није могла извезевати за се оне осећаје дојалности и оданости које је, на пр. слободан Талијанац вагда гајио према Виктору Емануелу од Пијемонта, а које данас слободан Србин гаји према Николи од Црне Горе. У осталом, кад су ове јужно-далматинске земље и по други пут ступале у аустројски јарам, изневерени народ ишао је и плакао пред свог учерањег савезника Александра од Русије молећи га: да, ако не може стати на пут њиховом депању од рођеног им кнеза и браће, а оно бар да изради да њихов туђин господар подјамчи она стара и местна им права, која је вагда поштовао дужде од Млетака. И, збиља, нека така залага би ми дана а мени бар није познато да је задана вера стварно гажена — до ове садање владе. Главна тачка ове угодбе била је та — и на њу су Бокези вагда највише полагали — изузетност од аустројске војничке службе. Овај терет, који неки пут носи име „ландвер“ а неки пут „конскрипције“, али није у ствари ни немачки ландвер ни француски конскрипција, велим, тај терет је њима нарочито мрзак. А мрзак им извесно није због тога што се боја боје него што се боје да се небију на злој страни. Немачки „ландвер“ па и она горка „конскрипција“ француска јесте бар жртва коју човек приноси на стварну или уображену одбрану рођене домовине. Али за Бокеза је ландвер или конскрипција прост данак у крви коју хоће да му наплати један туђин — насилник његов аустројски господар. И, ако он прими оружје по заповести тог насилника, и покори се његовом ћецу, то он може дочекати да окрене овај жиг сопственог родства и противу свога рођенога кнеза и противу своје независне браће. Мислим читаоца да замисли да наши Хамширици буду дужни марширати противу браће Беркшираца и противу двора у Виндвору, по заповести на пр. каквог француског господара, па ће одма разумети прави извор покрета чију праву природу тако лукаво крије од британске публике лондонски „Таймс“ и његов бачки дописник. Најзад, није нам могуће заборавити ни оне ванредне околности под којима садањи владар Аустрије, Угарске и краљевина и војводина јужно од ових, дође до тих својих круна. Прљава је диста талија на којој он држи све те земље. Одбачен од Аустрије, одбачен од Мађарске, он је кадар

био задобити и освојити оне земље једино помоћу два словенска патрона — с поља и изнутра. Хвала буди Николи од Русије и Јелачићу од Хрватске те данас Фрања Јосиф има и једну једину круну на својој глави. — Само, по добро познатом правилу у таквим случајевима, овај који највише заслужи најмање добије. Јер, изузев Горцу, Аквилеју и ону још модернију крају („stealing“) Трентина, све талијанске земље које беше зтвечене 1848—49, са Миланом и Венецијом, ослободиле се које 1859 а које 1866 године. Али ко се сети заробљене Далмације? Ја ово питам и е тога што се Лиса једва може рачунати као дан аустројске победе.

(Наставиће се)

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД

Дознаје се с поуздане стране, да је пре 14 дана поново букнуо устанак у неким крајевима Босне и Херцеговине. Нарочито се у нашој близини око Беолине појавила јача чета устаника, која је у тој мери задала посла аустро угарским властима у Босни, да је војно заповедништво нашло за нужно послати једно повеће одељење војске против њих. Између устаника и те војске било је јаког окршаја, но о њему нити има званичних извештаја, нити се шта може наћи у аустро-угарским листовима. Само „Полит. Коресп.“ нашла је за умесно да овај догађај саопшти својим читаоцима и да, разуме се, нагласи победу Аустројанаца који су при том сукобу отели од устаника преко 60 кова. — У самој ствари није овде меродавно, која је страна, да ли Аустројанци или устаници, одржали победу, и ако, као што се може видети из нашег данашњег уводног чланка, имамо поузданије и верније вести да је победа на устаничкој страни; но овде је много важније што можемо констатовати: да се Босна никако не може да опријатељи са „културном“ мисијом Аустро-Угарске, и да још није одигран последњи чин у тој драми.

— По страним вестима образовано је у Бугарској ново министарство овако: председник и министар унутрашњих послова генерал Соболев, министар упурашњих послова и грађевина Вуловић, правде Греков, просвете Теохоров, финансије Навешки и министар војни генерал Каубаре.

— Једна денеша „Коресп. Бирова“ из Москве јавља, да је тамо 23. о. м. напрасно умрло генерал Скобељев, но који Скобељев: старији или млађи, отац или син, о томе нема ни спомена у тој краткој денеши. За генерала Скобељева млађег зна се, да је пре извесног времена отишао на своје опредељење за генералног губернатора у једној

* Ахав и Набоб — библијске личности. Пр.

северној провинцији и да, према томе, није могао бити у Москви. Но лепота је тако стилизована, да ће у први мах највећи део публике помислити на њега, у толико пре што су до скоро противници Словенства, а нарочито аустро угарски листови ружили и нападали тог словенског патриота и прослављеног војсковођу због његове познате беседе коју је изговорио Србима и Словенима у Паризу. Ми истина не можемо тврдити, да ли се та вест тиче оца или сина, но свакако држимо за вероватније да је умро стари Скобељев, такође руски ђенерал, који се, као и син му, у последњем руско-турском рату одликовао. У осталом први дани морају нам довести извесности, и ми би у интересу словенске мисли желели да се наша претпоставка обистини.

— Из Петрограда јављају, да је тамо 23. о. м. изгорело позориште „Аркадија.“ Пожар се изродио за време пробе и с тога није било људских жртава. Но зато је материјална штета огромна.

— По Атинским вестима, опремила је грчка влада један војни кор од 5000 људи, који ће за случај потребе суделовати при посредовању европских трупа у Мисиру.

Руски Јевреји у Америци

Проституисана штампа аустро-мађарска дигла је грају на Русију што гони Јевреје. Није никакво чудо што се бечки и пештански Јевреји заузимају за своју браћу, они би хтели да њихова браћа и Русији дођу до онога ушлица, до кога су дошли Јевреји у Аустро-Угарској, те да деморализују и у Русији све солидне основе политичког и друштвеног живота.

Ко зна да су Јевреји најразвијенији елемент у Европи, тај ће потпуно одобрити сва радњу руску против Јевреја. Но не само да Јевреје гони Русија, њих годи сав образовани свет, јер види да су они извор свакогременог зду и демократизацији, па чак се и у трулој Аустро-Мађарској појављује анти-семитски покрет. Но оставимо то за сада на страну, па да видимо шта веле Американци, о овим Јеврејима, који говени из Русије повреше у Америку.

Ми ћемо се другом приликом обратити мало опширније на овај предмет и про-

говорити коју о опасности која и нама прети од Јевреја, јер они држе да ће под звездом „виделачком“ добити могућности да се ко свакакви размиле и по Србији. Они су ту пре неки дан основали и свој „семитски одбор“ који стоји у свези са главним одбором у Паризу. Па ако сада мађарска банка узме монопол соли у своје руке, онда ће за кратко време да по питојој нашој Србији кинте Јевреји као гладне гусенице по свежом лишћу. Треба звати да је мађарска банка искључиво у рукама прљавих Јевреја.

Но да се сада у кратко зауставимо при овим Јеврејима који су из Русије отишли у Америку. Сви страни листови који нису у рукама прљавих Јевреја, доносе вести из Америке, како се и тамо већ свет узурјао против Јевреја, Јевреји нису се што но реч тамо ни добро скрасили, а већ су толик, закужани друштвену сферу, да их се ратосиљају.

Безобразук њихов при доласку у Америци не да се описати. Они место да су мирни, скромни и благодарни, што их примају, почели су се разматати и отимати, као да је Америка нова обетована земља у којој мора за њих бити „млека и меда“ па и земља и кућа и свега што треба, и што су људи, тамошњи насељеници, годинама тежи. Они су толико безобразни у Америци да хоће и да краду и отимљу. Не може се ништа од њих сачувати. У Филаделфији не памте да је било толико лопова никада, колико их има сада од како ти немиле гости дођоше тамо. Кад уђу у какову трговину морају трговци да зову у помоћ власт, јер немогу да се бране од Јевреја, који су кадри у магновењу ока да покраду све што се вађе у трговини, па и новац да отму. Таквих је случајева било ваздан.

Ето — акони су Јевреји. Њих се сав свет ратосиља, нису добро ни утрејали места, а већ су их сити, и хоће да их гоне. А шта ће бити код нас, кад ти узмети поврве у Србију? Биће ужас и страха. Народ наш зна шта су турски зулуми, а тек ако по несрећи додете нам у госте ти светски свакакви, онда ћемо видети шта је несрећа. Плод нашег пријатељства са Аустријом, уродиће између осталих зала за цело и тим злом, кога се сав јевропски свет ратосиља.

ИЗ ЛИСТОВА

а) руски

„Восток“ пише: „У нашој руској журналистици има мало листова, који одава се неким западним утопијама, војују против народне струге. Но ти су листови такви да они немају у широком

руском царству никакве репутације. Једино је зло што га они чине, да се наши непријатељи позивају на њих, и из њиховог писања црпе све оно чиме нас хоће да амаловаје.

Смешни су ти наши вајни „прогресисте“. Они радећи тако као што сада раде навалаче на себе основану сумњу да су оруђа наших непријатеља. Не може нико себе називати „прогресистом“ који неће напредак народни на основима његовог карактера и духа, који неће да се народ развија сам из себе према својим потребама, но хоће да он напредује по неком туђем шаблону, где би се народни дух скрхао, и народ у својој индивидуалности изгубио се, да не рекнемо пропао. Наши непријатељи желе такви „прогресисте“ Русији, јер би он потпуно обеснажио руски народни живаљ, и дао туђем ушљиву маха, те би онда и ниҳилизам и атејизам, и сав остали измет западне хиеричвалнизације јако бујао у развијао се у Русији.

Но срећа је по руски народ, што се ти планови реакције руском народном животу и правом напретку, неће нити могу икада остварити. Руски народ је толико здрав у својој основи, да неће лако да прима отров који му разарава природни и здрави организам. Измети и одљуди на западу, и покварени Јевреји, који су у служби тих измета, трубе на сва уста, да је руска земља растројена, да је ниҳилизмом заражена до основе, али то је само павосна обмана оних који желе зла Русији. У Русији има најмање разаравајућег елемента, и он се своди на гомиле простих дупежа, који могу као и остали поједини аликовци и њихове банде, нападати појединце, али нису никад у стању да учине нешто што би шире димензије узело, и ма најмање потресло руски државни организам. На западу је сасвим другачије, тамо има свега тога у толикој маси, да је кад ро да произведе потресе јаке и оудне. Но што је још опасније узиммо само Швабо-Мађарске. У том монструму државном има разаравајућих елемената, и то не социјалиста, комуниста, ниҳилиста и других појединих гомила што произлазе из талогог друштвеног, но тамо су читави милиони народа противу бића те монархије. То су чисти, чисти и јаки елементи, које руски ководе светле идеје и здрава начела. Они имају узга се јасна права и природног и историјског на отпор против ове државе која их је насилно притисла и подарила.

Нама је чудо што је Швабо-Мађарска жидовска штампа толико безобразна, те вешито подмеће Русији нешто што у саму ствари код нас не постоји, док затвара очи пред злом које је у изобиљу у њеном крилу. То зло није по природи, по праву и моралу зло у самој ствари,

већ је законити отпор, основан на моралу и на правди. Швабо-Мађарска је управна кроз и кроз покварена и непоштена, и сваки отпор противу те управе носи на себи печат морала и правичности. Тај отпор који се мора скорим до отворене револуције разламтети наћи ће свуда у образованом свету одзива и заштите, јер се још у Европи није изгубио у себичности појам о правди и поштењу. Свака насилничка власт мора се сатрти јер то је у интересу модерне равнотеже, и културне и политичке, која почива на вишем моралу, и коју ће потпомагати сви културни народи. Швабо-Мађарска се преживела као и Турска. Разлог њеног бића отпао је одавно, и она мора под ударцима времена и културе да се стропошта и прах и пепео.

Но главно је какви ће положај заузети Русија? Ту кагда боли највише. Русија је држава основана на најсолиднијим основима. Њен је задатак моралан и узвишен. Она је потреба времена и напредка људског, јер има да изведе све оно за чим се тежи у данашњем напредном времену. Народна руска држава мора извести јединство и самосталност свију Словена а особито православних, и по томе она мора бити онај пламени мач за Швабо-Мађарску, који је била и за Турку. Својом оштрином мора руски Колос замахнути да у корену потресе труло и гњило дрво државног монструма који се назива Швабо-Мађарија. За то су дрво повезани тежким рописким таницама толики милиони браће њене, а смрад и отрован дах баца то дрво и преко својих граница, међу источне Словене, те и њихов здрави организам трује и кваре. У интересу је дакле свију виших обзира да Русија отлучно ради на томе да се Швабо-Мађарска сруши, те из ње као из мртвих васкресну толики милиони народа, способни за живот и културу.

Највише се тај преживели организам боји Русије и зато виче на њу и подмеће јој којешта. Али судбина је и вечита правда божија одредила Русију да буде избавитељ толиких народа, она ће с Божјом помоћу срушити ту изнемогу авест. Време то није далеко, и пред нама ће лежати само прах и пепео од труле зграде коју ће ветар разносити далеко, далеко.....

ДОПИСИ

Азбуковица 21 јуна

Из нашега среза немате скоро никаде никаквих извешћа. То није што овде нема шта и о чему би се могло писати него које што људи нису довољно писмени, а које што нас је притисла сиротиња, те се бавимо о своме раду и послу. Но морамо узети перо да вам јавимо о овоме

ЛИСТАК

МОДЕСТА МИЊОНОВА

ПРИПОВЕТА

Х. Балзак

Превод с францускога.

(НАСТАВАК)

— Ви знате све, добри оче мој, рече она одмах, чим изађоше на пут према мору.

— Ја знам све и још много штошта што ти не знаш, одговори он.

После ових речи отац и кћи пођоше неколико корака ћутећи.

— Кажу ти мени, дете моје, како је кћи једна, коју мати толико милује, могла учинити тако важан корак и писати писмо непознату човеку, а њу да и не запита?

— Е, тата! јер ми мати то не би била допустила.

— Мислиш ли ти, дете моје, да је то паметно? Ако си ти по несрећи сама себе световала, кад већ ниси имала стида, како ти памет и умље не рекеше,

да кад тако радиш, *намећеш се човеку?* Зар моја кћи, моје једино дете да нема поноса, да нема таква чувства?... Ох! Модесто, ти си причинила твоје оцу два паклена часа у Паризу; јер, најзад у моралном погледу ти си се онако владала као и Бетина, само што се ти не можеш извинити, да си преварена била; ти си била каћиперна и хладна, а та каћиперност љубав је разума, најгаднији порок у Францускиње.

— Ја без поноса?... рече Модеста плачући; али ме он није још ни видео!...

— Он зна твоје име...

— Ја сам му га казала тек онда, кад су очи одобриле три месеца преписивана докле су нам се душе разговарале.

— Да, мили мој заблудели анђеле! ти си као нешто паметно додавала мантиности, која је у опасност доводила и твоју породицу...

— Ех! тата, после свега тога срећа је у опростају ове продрзливости, рече она у чувству.

— А! зар само продрзливост? викну отац.

— Продрзливости, коју је учинила моја мати, одговори она живо.

— Тврдоглаво дете! Пошто ме је на баду видеала, твоја мати рекла је свом оцу, који је њу обожаво, да мисли да би са мном могла бити срећна... Кажу

право, Модеста, зар има какве наливости између љубави, која се нагло појавила, истина, али са знањем очиним, и мани-та посла да се пише једном непознатом човеку?

— Непознат?... Реците, тата, један од најславнијих наших песника, чији карактер и живот изложени су свачијем погледу, отоварају, клевети, човек ода-рен славом, а спрема кога, слатки оче, ја сам остала личност драматска и књижевна, као каква Шекспирова кћи, и то све до часка, кад сам хтела знати да ли је тај човек ието тако добар као што му је душа лепа!...

— Боже мој! јадно дете моје, ти узимаш брак са појетске стране; али ако су у свака доба затварали девојке у кућу, ако бог, ако друштвени закон њих ставља под строго иго родитељског самозвољња: то је само зато, да би им се уштедило беде, што долазе са тим поје-зијама, које тебе очаравају, које те засењавају и које ти не можеш оценити по њиховој правој вредности. Појезија је једна пријатност у животу, али није она сав живот.

— Тата, ова парница још није свршена пред судом чинова, јер непрестано траје борба међу нашим срцима и породицом.

— Тешко детету, које би било срећно помоћу тог упорства! рече цуковник озбиљно. Године 1813. видео сам ја једног мог друга, маркеза Егмона, како се оженио против очине воље и тај пар људи скупо је платио тврдоглавост, које је девојка узимала за љубав... У тој ствари фамилија је суверени господар...

— Све то казао је мени мој вереник, на то ће она. Неко време он се направи Оргов, па је ишао дотле, да ми је одривао личности песничке.

— Ја сам читао твоја писма, рече Карло Мињон и преко усана пређе му павокант осмех, са кога се Модеста узнемири; али у том погледу морам ти приметити, да би твоје последње писмо било дозвољено једва и једној превареној девојци, једној Јулији Детанковој! Боже мој, колико нам беде чине ти романи!...

— Кад их не би писали, драги оче, ми бисмо им правили: боље је дакле читати их... Данас се збива мање цу-столовниа, него за Луја четрнаестог и петнаестог, кад се мање романа писало... У осталом, кад сте читали писма, ви сте морали видети, да сам вам нашла за зета сина пуна поштовања, анђелске душе, скроз поштена, и да се ми љубимо бар онолико, колико сте се љубили ви и моја мати... Е добро, ја ћу

што се код нас догађа. Добро није што људи вам јавити, но је то црно зло. Код нас у ваше попове ушло неко напредњаштво, те ти они сада растрзају народ, који је вавек био сложан и миран. Поп Јово из Љубовиће, који овди капеланише, тај наш поп Јово, своје „напредњаштво“ подрепљује добром ракијом па и руменим вињцем. Пре неки дан пред људима извади из главе један свој зуб, здрав и читав, говорећи, ево видите, ја у част мога „напредног“ начела вадим мој зуб. Људи се задиве оваком „напредном“ јунаку, који је 1876 са помоћу нашом избавио се из Босне од Турака. Сада је јунак при чаши вина и ракије, а где му је онда било јунаштво? Пре једном омио се као земља, те људима онако пијан говораше, ухватив се за браду своју: „ево видите људи, ево није моја брада но реп.“ Кад би ко слушао шта је тај пијани човек све говорио, морао би се од чуда кретити. Заната срамота да је овакови човек свештеник. Кад се напије а то бива готово сваки дан, он грди све који нису „виделовци“ и вели њих треба све протерати из земље. Но народ му одговара: мучи пијани попе што ти не протера Турке из Босне, па и сада што не идеш да протераш зудумаре Чвабе, но се ту размећеш, и грдиш заслужне наше људе. Чувај се ми ћемо тебе за цело протерати.

Таки је исти и поп Тома из Царине, знате ли онај јунак са Дрине, што онако изгуби пред битку са Турцима, и свога коња и све прикне ствари. И у њега је ушло „напредњаштво“. Он ти је прави сидеција, не боји се никога, а не може му нико ништа јер се зове „напредњак“. А „напредњаку“ иде све као масно и на суду и на путу. У његовој нурији има лепе некрштене од годину и више дана. Кад му људи донесе кољиво, онда узме кољиво, па ако му људи не плате версију он кољиво задржи, те тако људи праве даку без кољива, које је светиња народна.

Он отима земљу од људи и хвата је у своју градину, убија људима стоку. Он диже такеу при женидби, при укупу, крштењу, по своме ћезу, па се још и бије са људима, он се све и по други пут ожењо, а знате ли онако као што веле наши „око врбе“, те узео за жену и довео у своје село у своју кућу неку мађарску глумицу. Он прети људима да ће их као „напредњак“ натерати да морају лежати, те ће он тако са њих коња да узјаха. Свађа се и кавка на све стране и од како је постао „напредњаком“ као да је ђаво ушао у њега. Његов је сав живот и рад такови, као у каквог најпохваренијег човека. Ово његово владање не приличи ни чобану код свиња, а камо ли једном свештенику. За сада само о-волико јављамо, а други ћемо пут мало

више одрешити врећу, и распасати мало боље теетере; верујте има чуда и покора њихова толико да ће се сав свет задовољити.

ВЕСТИ ИЗ НАРОДА

Из Алексинца пишу нам, како је тамо полиција баш кидисала противу свију опозиционара, па како у тој вароши нема сем неколико чиновника ни једног „виделовца“ то су сви у опасности да их полиција једног по једног не позива на одговор, апен и књи.

Али поред свију тих притисака полицијских, народна свест не да се поклекати. Рад „виделовачки“ јасан је свакокоме, и по томе притисак само може народ утврдити у рђавом расположењу према „виделовцима“ никако га не може разуберити а још мање застрашити.

Из Лесковца јављају нам, како је полиција све и сва чинила да се само протури за кмета „виделовца“. Народ је као и у свуда рђаво расположен према радњи „виделовачкој“ али сила Бога не моли. Но и свакој сили је крај рђав. Тешко ономе који само у сили траже себи извор за свој опстанак.

Из Текије у округу крајинском пишу нам, како се полиција окомила на кмета и на честитог попа Петра Ђорђевића, који заступају и бране поштен правац. У целој тој варошици нема до само два „виделовца“, остали су грађани сви либерали, и за то противу њих и војводе полиција. Али свесни људи не дају се ничим застрашати.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

„Српске Новине“ доносе потврђен закон о *аيرانом зајму* и закону о доцунима у *закону о субјекту*, по којима ће се судити у присаједињеним пределима. Први закон ступио је у живот 22. адру и 24. ов. м.

— На Иван дан беше у Коларчетовој пивници концертат у корист *пострадалих Вршчана*. На концерту су суделовала сва певачка друштва. Публике је било доста, но ипак не у тој мери колико се у интересу саме ствари могло желети.

— Јуче пре подне држан је у саборној цркви парастос у покој душе погинулим борцима у оба последња рата за ослобођење подјармљене браће наше и независност народну. Овој тужној свечаности присуствовао је П. В. Краљ са својом свитом и официрским кором. Нека је мир светом пепелу и вечан спомен у народу свима погинулим борцима, који своју јуначку крв пролише и свој живот жртвоваше на бојном пољу за част, слободу и независност српску.

али још се тамо велике породице држе наших обичаја. Ти дакле никад нећеш да помислиш, да је твојим родитељима, који живот добро познају, предаћа твоја душа и срећа твоја, да они треба да те проведу између стења у свету!... Боже мој! рече, јесу ли оне томе криве, је ли то наша кривица? Зар се морају наша деца држати у гвозденом занпу? Зар ми морамо бити кажњени за ону милост, са које хоћемо да их усрећимо, са које су нам по несрећи срцу подједнако драга?

Модеста погледаше у оца са стране, кад га чу, како ово повика са сузама у очима.

— Зар је то погрешка, рече, кад девојка са слободним срцем бира себи мужа не само лепа момка, него и човека велеумна, племенита и улепу положају... племића блага као ја што сам?

— Ти га љубиш?... запита отац.

— Чујте ме, оче, рече она и метну главу на цуковникове груди, ако нећете да вам умрем...

— Доста, рече стари војник, како видим, твоја је страст стална!

— Стална.

— Ништа је не би могло изменути!...

— Ништа у свету!

— Ти не претиостваш никакову придољу, никакову издају, опет ће стари вој-

— „Српске Новине“ јављају да је ових дана искована и у главну благајну примљена једна партија Миланових златника, у комадима од 10 динара и да ће се пустити у јавни саобраћај.

— Г. Јов. Ристић, министар председник на расположењу, одшитоао је данас са породицом у Бању — Рајхенхале, у Баварској, где ће се неко време бавити ради поправке здравља.

ИЗЈАВА

Од једног пријатеља добисмо ову изјаву, која је сачињена по жељи више пријатеља. Ми јој дајемо места у листу. Она гласи — У 96 броју „Српске Независности“, међу домаћим вестима, где известица доноси свој реферат о извршеним испитима у овд, основним школама, изнесећи за узор две младе учитељске снаге, о којима смо и сами уверени да заслужују сваку похвалу и поштовање, нанесена је од стране писца увреда, била она хотимична или нехотимична, неколицини наших учитељских снага(?) које је Бог обдаро седињама. Да је све у реферату извештењем о овим старим учитељима *необитна истина*, — да онако пададне на људе, који су оседели у учитељству и који су по готову сви у последњим годинама свога трудног, а да некажемо *неблагодарног* рада.

И ако је свету и друштву *неблагодарност* и *трнав венац* награда за највеће жртве, и тешке радове, и ако смо уверени, да ће ове увређене и својим дуговременим и мучним радом утруђене снаге учитељске, као старији и пунији искуством, опростити писцу ових редова, опет за то не може нам се на ино, а да као ближи познаваоци нападнутих наших васпитача не уземемо их у заштиту.

Г. писац ових редова у „домаћим вестима“, требао је да, зна да се свакоме може заслужена хвала и пошта одати без икаква уштраба и повреде туђих осећаја, а нарочито кад се то тиче наставника, који су читаве генерације извели на пут. Да је писац био ученик г. Мих. Новаковића врвонападнутог и најстаријег учитеља међу нападнутих, извеснијето, да ни данас као човек не би могао нападнути његов рад јер би знао да је само хвале достојан.

У интересу правде и интересу свију млађих трудбеника на пољу васпитања, којима не би желели да под своје седе власи доживе овакову награду од дошњијег параштаја нашан смо се побуђени и позвани да напишемо ове редове.

Неколико пријатеља истине и правде

ДНЕВНИК

Страни.

(Умор у опорункама). Културни историјски чудје се када буде данас сутра истражилао последњу вољу неких инглеских шаљиваца, јер свакако спадају у ка-

рактеристику нашега времена тестаментарне установе којима се остављају легати на добровољну цел, да се и. пр. у том и том родном граду покојника „постави довољан број светилака у оним улицама по којима се највише дујења вуче, онда да се „набави платно за обешене злочинце“ и т. д. Често се овршитељ опорукe у Инглеској нађе у највећој сметњи; а како је закон строг, последња воља увек се мора извршити, ако дотични легат ненадкриљује остављену баштину. Неки Тома Неш овако је формулисао своју последњу вољу: „Ја овим остављам начеовнику, старијим градским старешинама и градском писару у Бету своту од 50 фуната стерлинга, да тим новцем за свога живота, а после омет њихови наследници, управљају на корист и радост звонарскога особља наше опатске цркве — под тим условом, да ови звонари сваке године 14 маја т. ј. на дан моје свадбе, од 8 сати у јутру до 8 сахата у вече свечано али тужно у сва звона звоне, али допуштају нужне станке, за које се звонари могу опоравити и окрепити; даље под тим условом, да такођер на дан моје смрти дванаест сахата великим звном, али само весело звоне, у славу, што сам избављен испод брачне тираније и невоље. За подцуну и свесво испуњење моје последње воље уживаће звонари споменути 50 фуната стерлинга, и то ће добивати у полугодисним оборцима увек на дан моје свадбе и на дан моје смрти.“ — Други Инглес оставио је камате свога иметка на подпору оних звонарима и црквењацима, који ће се трудити, да пробуде побожне људе, који би за време проповеди у цркви заспали; а један наредно је, да се из његове оставине имаду награђивати црквењаци, који ће из цркве гонити псе напоље.

Огласи

ЛОВАЧКО ОРУЖЈЕ ГАЛАНДА

првог фабриканта европског; 13. rue d. Hauteville, Paris, са фабрикама у Бирмингхаму и у Лијежу. —

Албум Галандов, велико дело о оружју шаље се гратис и франко, на захтев преко плаћеног писма.

d. M. Galand, fabricant d' armes 33. rue Hauteville, Paris. 9—52

ТРГОВИНА

СТЕВЧИЋА И ЈАНЧИЋА

потребује једног практиканта или шегрта из добре куће

Бр. 143.

1—3

допустити, што кажете да није било све баш према етикети; ако хоћете, ја сам и погрешила...

— Ја сам читао твоја писма, понови отац упадајући у рећ кћери, и тако знам како је он у твојим очима правдао корак, који је себи могла допустити жена којој је живот познат а страст би је занела, али који је код девојке од двадесет година чудо и покор...

— То је покор за грађане, за одмерене Гобенхајме... Немој, тата, да излазимо из света художничког и весничког... Ми девојке имамо да бирамо међу два начина: или да покажемо пренемагањем каквом човеку, да га љубимо, или да му отворено приђемо... Овај последњи начин зар није узвишен, племенит? Нас француске девојке издају наше породице као и робу, на три месеца, каткад на извесни год, као што је са госпођицом Вилденовом; али у Инглеској, у Швајцарској, у Немачкој удају се скоро према начину кога сам се ја држала... Шта имате да приметите? Зар ја нисам у неколико Немица?

— Дијете! викну цуковник и погледа у кћер, претежност Француске долази од вене разборитости, од логике у коју њен лепа језик осуђује дух; она је намет светска! Инглеска и Немачка романтичне су у овој струци њихових нарав,

хаврекој цркви пре четири дана, један неваљалац...

— То није! рече она; оно прномањето и бледо лице, племенито и пуно поезије...

— Лаж је, рече цуковник прекидајући кћери реч. Он је толико господин Каналис, колико сам ја онај рибар, што купи своју мрежу да одлази...

— Знате ли ви, шта убијате у мени?.. рече она.

— Не бој се, чедо моје; ако је случај ставио твоју казну у самој твојој погрешци, ипак се зло даје поправити. Момак, што си га ти видела, с којим си ти измењала срце преко пшема, поштен је момак, он је био код мене, да ми повери своју забуну; он те љуби и ја га као зета нећу одбацити.

— Па кад није Каналис, ко је он? питаше Модеста врло узбуђеним гласом.

(Наставиће се)

Само код нас може се добити, ако нам се унапред пошаље 5 форинти, елегантан, солидан

ЖЕНЕВСКИ САХАТ

извртне лепоте, начињен из fine сребрне композиције, који на сваком другом месту кошта 12 ф. Препродавцима дајемо ове сатове, шест комада за 21 фр. Молимо за што скорије поруке, које ћемо тада тачно извршити. Поштанске повлаке не вреде за Србију. — Молимо за употребу немачке кореспонденције —

бр. 73. J. BUGANYI & CO WIEN, III HAUPTSTRASSE. 6—12



Велика среб. мед. 1872
Диплома Беч 1873.
три прве награде у међународној изложби у
цес. кр. г. прив.
фабрика за шприцеве, апарате за сода-воду и сифоне

Сиднеју 1879. Мелбурну 1880—1881.
Злат. мед. Линц 1879.
2 медаље Беч 1880.

цес. кр. г. прив.
КАРА ПОХТЛЕРА
Беч, VII. Kaiserstrasse 87.

Фабрика и стовариште свију сорти хируршких шприцева од цина, прижата, крисо шпркова, апарата за прављење кинешних пића, апарата и комплетних справа за фабрику сода воде, сифона итд. патентираних запущања на флашама, славине што се саме затварају.

бр. 38 Илустровани ценовник бесплатно и франко. 9—12.

ЛОЗОВА

Српски, Хамбуршки, Лајпцишки и Бруншвајгски имаде код подписатог на продају.

Српским лозовима главни згодитак	динара.
Хамбуршким „ „ „	100.000
Лајпцишким „ „ „	500.000
Бруншвајгским „ „ „	625.000
Бруншвајгским „ „ „	562.500

Српске лозове продајем и на отплату месечну, која износи по 5. до 21. динар месечно, како ко може да одплаћује. Ко већу одплату даје тај пре исплаћује лоз и у толико га јефтиније стаје одма са положеном првом уплатом, купац игра сам на цео лоз.

Хамбуршке лозе играју за 6 месеци 7 пута, и стаје цео лоз за сви 7 вучења 882 гроша, но ово се може и почастно уплатити, т. ј. сваки 20 дана даје се по једна уплата, и то за: прво вучење 42, друго 84, треће 126, четврто и шесто по 168, и за седмо 126. гроша Пола лоза стаје половину; а четврт лоза, четвртину ове цене. Имаде свега 93500 лозова, а од њих извесно морају добити њих 47.6000, дакле више по половици добијају, а остали губе. Са непуну 15 дуката. могу се добити преко 40.000 дуката ако срећа оће.

Бруншвајске лозе играју за 6 месеци 6 пут, и стаје цео лоз 882 гроша, а почастне уплате износне за: прво, друго, и шесто вучење по 120 а треће, четврто и пето вучење по 174 гроша. Од 100.000 издатих лозова добијају извесно 50.000 а остали губе. И овди ако срећа оће, може се са непуну 15 дуката, добити преко 45.000 дуката.

Лајпцишких лозова издато је 100.000 и од њих добијају извесно њих 20.000 а остали губе. Оне се вуку за 6 месеци 5. пута, и стаје цео лоз 25 дуката које се може од једном а и почастно платити. Почастне су одплате месечно по 5 дуката за цео лоз, а могу се добити и половице, петине и десетине лозова, и овим деловима сразмерна је цена, дакле: 12¹/₂, 5 и 2¹/₂ дуката, или у почастним уплатама месечно по 2¹/₂ и 1¹/₂ дуката. Ако среће буде са 25 дук. могу се добити преко 50.000 дуката

Ко узме део лоза, а не цео, он плаћа сразмерну цену, али и сразмерну добит вуче, коју његова нумера добије.

Вучења овим лозовима почињу тећи од Јуна ове године.

Све ове лозове имаде у комисиону на продају од разних признаких великих банкера.

У Београду.

Бр. 132. 3—3

Милан Ж. Ђорђевић.
САВА-МАЛА БРОЈ 7.

АЛБУМ ОД МЕБЛА, СА 900 ИЛУСТРАЦИЈА НЕОПходно нуждан за куће мебла свих сталежа са ценовником за 1 фор. 50 кр. франко добија се код

J. G. & FRANKE, WIEN, II., OBERE DONAUSTRASSE 9I.

Најбогатији избор готовог мебла, солидно, јефтино и елегантно. бр. 75. 1—6.



У трговини гвожђарској

подписатих може се добити готове пумпе за бунаре и то како обичне тако и американске и како за извацивање воде, тако и за избацивање или спровођење воде у висину.

Исто тако може се добити и разних цеву, за бунаре или водове од ливено-гвоздених, гвоздено-тегљених оловних и од гуме цеву у разној димензији, вентила, славина и сваког врста прибора за цеву.

Gloset а и Pissoir а са ливено-гвозденим мајларним и порцуланским прибором, Zimmerclozet за болеснике и гвоздених валова за просипање кућне нечистоће.

6—13

Браћа Карапешаи.



КУПАТИЛО

ГЛАЈХЕНБЕРГ

у Штирској

цар. и кр. највише признање

Злат. мед. Париз 1878

Један сахат од штације Фелдбах угарске западне железнице. Почетак сезоне 1 маја по римски. Почетак лечења с грођем у почетку Септембра Алкола — муријатска и гвожђана киселина, козије млеко млеко Фихтенадел и Квенсонсријтајбунг — нијалације, бања угљено киселина, Чемина бања са уређеним хладним лечењем.

Јоханисбрухен код Глајхенберга одлична и здрава вода за пиће. Ова се вода нарочито препоручује од стомака и надутости њеном великом количином чисто угљене киселине, и угљено кисеоног натрона и соли што унапређује стварење, уз то нема кречаних делова што се прилепљују за стомак. Ова се вода добија у свима минералним трговинама. Наручбине за кога, станове и воду прима.

Braunnen Direction in Gleichenberg

9—10

Hogg, Pharmacien, rue Castiglione, 2. à Paris,

HUILE DE HOGG

ХОГОВО УЉЕ

од трескине цигерице



Пвреног дејства опробан већ више од 25 година, против *туберкуле, фтизије, бронхитиса, назеба, кашља, скрофулозних болести, жлезда, кожних болести, отока слезине, белог прања и уопште неможности* и т. д. тако исто опробано као изврсан лек за *слабу њаву и нежну децу*, који се врло лако узима.

Ваља се чувати од подражавања, која хоће да учини ово уље пријатнијим за узимање, а међутим оптерећава стомак и може имати често и хрђаве посљедице.

Да би сваки био осигуран од преваре и уверен да има *право уље од трескине цигерице и чисто* под именом Hogg's Oil нека купује само оно, које се продаје у *троугластим боцама* са именом Hogg као и препоруком *г. Лесијера, шефа хемичара на факултету медицинском у Паризу*, хор се налази на *етикети сваке боце*.

Стовариште у свима главним ДРОГЕРИЈСКИМ ТРГОВИНАМА и АПОТЕКАМА.

ОРУЖЈЕ ЗА ЛОВ



Сви француски журнади хвале особито г. M Galanda-фабриканта оружја у *Паризу, Лујежу и Буржвагс-му*, зарад ловачких пушака, које два пут даље носе од осталих и концентришу хитац, те добро погађају. Кућа Галанда, најчувенија је у Европи и најодликованија извеношћу свога фабриката и своје израде, заслуге њене за проналазак и пробитачна цена која је могућа искључно механичким радом свела је цену од 50 на 40 по стотиниза обично оружје првих фабриката.

У овом погледу, кућа Галанда нуди најозбиљније гаранције. Прецизност њених карабина; солидност и израда, револвера; лепота и тачност ловачког оружја; изврсност метака, који се не кваре; старање, које води о експедицији, тачном и савесном вршењу поручбина које добија, све ово стекло је овој кући особити глас и им и удостојило је највиших наручбина из Србије, као и из осталог света. M. Galand, и аутор „дела о оружју“ велика књига илустрована са 60 слика — пушака карабина, револвера итд. Ово дело шаље грати се франко, на прост за хтев преко плаћеног писма адресаног на „M. Galand, fabricant d'armes, 3, rue d'Hauteville, Paris“.

8—17

Беч!

ЧУЈ, ВИДИ И ДИВИ СЕ!

Стециштна маса *фазиране велике енглеске фабрике сребра* — разпродаје сав еспап, јевтиније много, но што је процењено. Ко пошаље готови 17¹/₂ динара, па и на повлаку (нахнаме), добиће зато *диван сервис* за ручавање, од најзанијет *енглеског сребра*, (који је пређе коштао 70 динара) и сваки поручитељ добија *писмену гаранцију*, да ће тај *бештек* 10 година остати бео.

6 ножева за астале са извртним челичним сечивом,

6 виљушка из правог енглеског сребра, једноставне,

6 јаки кашика из правог енглеског сребра,

6 њени кашчица за кафу,

1 тешка кашика за супу из прав. енгл. сребра,

1 масвина кашика за млеко из правог енгл. сребра,

6 постављача за бештеке из прав. енгл. сребра, (расле)

6 енглески таџи за десерте,

1 диван солир за бибер или шећер,

6 њени украшени послужовника,

6 лепи масвини шоља за јаја,

6 њени мали кашчица за јаја,

4 врло лепе таџе за шећер,

1 решетка за цеђење теја,

2 укусна асталска чирака.

Свега 64 комада.

За доказ, да овај мој оглас, непостоји на каквој обмани, (швицду).

С овим се јавно обезујем, да ако се еспап не допадне, да ћу исти без изговора натраг примити.

Ко дакле оће добар и солидан еспап а не лагарију да за своје паре добије тај нека се обрати с пуно вере на

J. H. Rabinowics Wien, General-Depot der Anglo-Brit. Silber 5—10 fabrik II. Schiffamtsgasse 20-a

Беч!

РОДИТЕЉИМА И СТАРАТЕЉИМА БАЧКИМ, НЕКА ЈЕ НА ЗНАЊЕ

И ове године држаћемо предавања за време одмора школског рада — распуста.

Спремаћемо како ученике, тако и ученице из свију разреда основних школа, а нарочито оне ученике и ученице, који имају пријамни испит да полажу, за у гимназију и вишу женску школу.

Предавања почећемо 1 Јула, а по одобрењу општинског суда, држаћемо иста у III разреду мушке школе, код „Саборне цркве“.

Београд

1882

Мил. Стојковић

учитељ III раз. нар. школе.

Лепосава Мил. Стојковић

учит. IV раз. жен. школе

бр. 140.

4—6

Водени лековити завод

ПРИСНИЦТАЛ

у *Медлину* (доња Аустрија) 30 ми-пута од Беча, дивна шума од *јеле и боровине* у околини.

С великом пажњом индивидуализирана лекарска нега. Одлични Панзион са умерених ценама.

Извешћа даје управни лекар.

Dr. Jozef Weiss,

бр. 57.

9—10